

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

پادشهای نمازگزاران

نویسنده: رحیم کارگر محمدیاری

بسمه تعالی

پاداش و ثواب در اصطلاح به : مزد، سزا، جزا کار خوب و بد و... گفته می شود و در شرع به معنای اجر و مزد است که خداوند به شخص خداپرست و مومن می دهد.

پاداش و ثواب و در مقابل آن عذاب و مکافات از اموری است که حتمی و ۳۲۲مورد تاکید خداوند متعال قرار گرفته است ، خداوند می فرماید: و ما تجزون الا ما كنتم تعملون (۳۹) - صافات) و جز به کردارتان مجازات نمی شوید.

ولكل درجات مما عملوا و لیوفیهم اعمالهم و هم لا یظلمون (۱۹ - احقاف)، و برای تمام (مردم) به مقتضای اعمالشان درجاتی معین است و همه به پاداش اعمال خود كاملا می رسند و هیچ ستمی بر آنها نخواهد شد.

خدای عادل برای انسانها مومن و صالح در مقابل اعمال نیکشان پاداشهای نیکو عطا می نماید و برای یک کار خوب ، چندین برابر ثواب و حسنه برایش منظور می فرماید. او بهترین پاداشها و ثوابها را می دهد و هر چیزی که از طرف او و از ناحیه او برسد نیکوترین چیزهاست . در قرآن می فرماید: هنالك الو لایه لله الحق ، هو خیر ثوابا و خیر عقبا (كهف ، ۴۴) آن جا ولایت و حکمفرمایی خاص خداست که به حق فرمان دهد و بهترین اجر و ثواب و برترین عاقبت نیکو را هم او (به هر که خواهد) عطا کند.

هر فرد مسلمان در برابر خدا، مسئول اعمال خویش است و در قیامت زشت و زیبای کارهای او به قضاوت نهایی گذاشته می شود و پاداش و مجازات می بیند.

تو هم از بار فرائض

رومتاب بر خوری از عنده حسن الماب

انسان هر قدر وظائف خود را که بر عهده اش گذاشته شده (برای سعادت و رستگاری و برای اینکه راه درستی را طی کند) بنحو احسن انجام بدهد، از پاداش بهتری برخوردار خواهد شد.

والله عنده حسن الثواب (آل عمران ۱۹۵).

و نزد خداست پاداش نیکو

فغد الله ثواب الدنيا والاخره و كان الله سميعا بصيرا (نسا - ۱۳۴)، ثواب دنيا و آخرت هر دو نزد خداست ، که خدا(به دعای حق) شنوا (وبه احوالشان) بیناست .

پیامبران الهی پیوسته در دعوت به راه کمال مردم را بشارت می دادند که افراد مومن و نیکوکار در آخرت وارد بهشت می شوند و در آنجا از نعمتهای الهی بهره می گیرند، حضرت امیرالمومنین علیه السلام فرمود: خداوند رسولان خویش را به وسیله وحی که ویژه پیامبرانش است ، برانگیخت و آنان را حجت خویش قرار داد، تا این که بهانه ای در برابر خداوند در اثر نفرستادن راهنما نداشته باشند.

و به این ترتیب بندگان را با گفتار راست به سوی حق فرا خوانند: آگاه باشید خداوند متعال پرده از اسرار درون بندگان (با آزمایشهای خود) برداشت ، نه به خاطر این که او از آن چه انسانها در درون پنهان داشته اند و اسراری که فاش نکرده اند بی خبر باشد، بلکه برای آن است که آنان را در معرض امتحان آورد تا هر کس که عمل نیکوتر انجام می دهد شناخته شود و در نتیجه پاداش و کیفر هر یک مفهوم صحیح خود را داشته باشد.

و غیر از این ، تشویق به کارهای خوب فرموده و با دادن پاداش و بشارت نعمتهای جاویدان الهی و ترساندن از عذابها و مکافات آن جهانی باعث شده که انسان اشتیاق به بهشت و نعمتهای خدایی پیدا کند و از عذاب و جهنم هراسان و گریزان باشد. حضرت علی علیه السلام فرموده اند: ان الله سبحانه وضع الثواب علی طاعته و العقاب علی معصيته ، زیاده لعباده عن نعمته و حیاشه لهم الی جنته خدای عزیز ثواب را برای فرمانبرداری از خود در نظر گرفته و کیفر را برای نافرمانی اش ، تا بدین وسیله بندگان را از غضب خویش نجات دهد و آنان را به سوی بهشت کشاند.

پاداش و نعمتهای الهی در گرو اعمال صالح و انجام دان فرائض است و برترین فریضه ها نماز می باشد، نماز چون رکن اصلی دین و از هر واجبی بزرگتر است ، پس پاداش و ثواب آن نیز نسبت به عبادتهای دیگر بیشتر و افزون تر خواهد بود. انسانی که در بحبوحه زندگی مادی ، رو به سور معبود نموده نماز می گزارد و همیشه این واجب الهی را با خلوص و خشوع انجام می دهد، شایسته و لایق است که از لطائف بیکران خداوندی بهره مند گردد. تا آنجا که موجب فخر و مباهات خداوند و ملائکه قرار می گیرد. و در قرآن مجید، مورد تمجید واقع می شود. در قرآن است که : رجال لا تلهیهم تجاره و لا بیع عن ذکر الله و اقام الصلوه و... لیجزیهم احسن ما عملو و یزیدهم من فضله (۳۷ و ۳۸ نور) پاک مردانی که هیچ کسب و تجارتی آنان را از یاد

خدا غافل نگرداند و نماز بپادارند و... تا خدا در مقابل بهترین اعمال ایشان ، جزا و ثواب عطا فرماید و از فضل و احسان خویش بر آنها بیافزاید.

حدیثی از پیامبر صلی الله علیه و آله روایت شده که نشاندهنده اهمیت نماز می باشد الصلوه میزان من وفی استوفی نماز ترازو است ، پس هر که آنرا کامل انجام دهد، مزد و پاداش خوب و کامل می گیرد.

در اینکه وزن و ترازو چیست در قرآن آمده است که : و الوزن یومئذ الحق فمن ثقلت موازینه فاولئک هم المفلحون (اعراف ، ۸) معیار و میزان سنجش ، در آن روز حق است ، پس آنان که در آن میزان حق وزین و نیکوکار باشند، البته رستگار خواهند بود.
هر چه قدر کفه ترازو شخص در قیامت - از نماز و دیگر عبادتها پر باشد، پاداش او نیز بیشتر خواهد بود.

فلا تعلم نفس ما اخفی لهم من قره اعین جزاء بما کانوا یعملون (السجده - ۱۷)، هیچ کس نمی داند که چیست آن پاداشی که روشنی بخش چشمهاست و پنهان داشته شده است این پاداش همان است که انجام می دادند.

بر ضیافتخانه فیض نوالت منع نیست
در گشاده است وصلا درداده ، خوان انداخته

(آیه الله حسن زاده)

آدمی را سفری بی نهایت و منزلهایی پر خوف و خطر در پیش است و بیشتر مردم از این راه بی پایان و تحصیل اسباب نجات از مهلکه های آن غافل هستند.
چه بهتر است انسان بداند که به کجا می رود و باید چه چیز با خود ببرد و چه چیزی به درد او می خورد.

بارکش زین منزل ای جان پدر
کاین به پایان جمله خوفست و خطر
مانی ارتنها، شود خونت هدر
دست غم زین بعد خواهی زد بسر
کار من این بود کاخبارت کنم

قصه کوتاه بنده شو در کوی من
تا بدل بینی چو موسی روی من
زنده گردی چون مسیح از بوی من
عاشقانه چون کنی رو سوی من
در مقام قرب احضارت کنم
ای صفی من نور انوارت کنم

انسان سرگشته در روزگار ما را، اگر درمانی است نماز است، و اگر نجاتی است در نماز است، و چه نیکو منزلی است برای نهادن بار عواطف و احساسات و علایق و چه زیبا مونس است برای انس، هم جلوه دنیایی دارد و هم نتیجه آن جهانی. پادشاهای نماز را چشیده و در ساحل پر منظر آن، نظاره گر شکوه بی پایانش باشیم. باشد که توفیق نصیبمان گردد تا با کشتی نجات اهل بیت علیه السلام بار خود را به منزلگاه سعادت برسانیم.

در فصل فصل این دفتر، با استمداد از کتاب الهی و سخنان امامان معصوم علیه السلام، گوشه هایی از پادشاهای نماز گزاران را بازگو نموده ایم و خود بیشتر به تماشا نشستیم، چرا که در محضر راز داران درگاه او، سکوت بهترین وسیله عرض ادب است.

● فصل اول : بزرگترین پاداش ، پرواز قله قربت

با طاعت قرب ایزد می توان یافت
قدم درنه ، گرت هست استطاعت

حافظ

قرب ، یعنی نزدیکی ، و آنچه که در اینجا مورد نظر است ، قرب مقام و منزلت معنوی می باشد. حضرت علی در دعای کمیل فرموده اند:
واسئلك بحدودك ان تدنيني من قربك (خدایا! درخواست می کنم از توبه کردم و بخششت ، که بسیار نزدیک گردانی مرا به پیشگاهت)
خداوند متعال می فرماید: و به نماز و سجده خدا پردازد و نزدیک شو به پروردگار خود(آیه ۱۹ سوره علق)
و پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله نیز فرموده اند. اقرب ما يكون العبد من الله اذا كان ساجدا
انسان به خدایش زمانی نزدیکتر است که در سجده باشد تقرب پیدا نمودن به محضر خداوند
متعال از نعمتهای بیکران الهی است این نعمت در نماز بدست می آید و رسیدن به چنین
مقامی حاصل نمی شود مگر در سایه عبادت و نماز و این پاداشی شایسته و لایق افراد مومن و
نمازگزار است .

بر مقام جود تو سوگند باد
که مرا نزدیک سازی بروداد
تابه قربت گیردم دل برقرار
آنچنان نزدیک گویی در کنار
عاشقان از این گذر ره یافتند
برجمال یار خود، دل باختند

حضرت علی علیه السلام فرموده :
الصلاه قربان كل تقى نماز موجب تقرب هر انسان پرهیزکار است .
راوی می گوید: از امام صادق علیه السلام پرسیدم :

... عن افضل ما يتقرب به العباد الى ربهم و احب ذلك الى الله - عزوجل - ما هو؟ فقال : ما اعلم شيئا بعد المعرفة افضل من هذا الصلاه ...

پربهاترين طاعتي كه انسان را به خدا نزديك كند و هيچ طاعتي به درگاه خدا محبوبتر از آن نباشد، چه طاعتي است ؟ امام عليه السلام فرمودند: بعد از شناخت خدا هيچ طاعتي را با ارج تر و پربهاتر از نماز نمي شناسم .

حضرت امام باقر عليه السلام فرمود: اذا استقبل المصلى القبلة ، استقبل الرحمان بوجهه لا اله غيره گاهي كه نمازگزار رو به سوي قبله آورد، خدای رحمان به وجه و جمال خود او را استقبال فرمايد، خدای كه جز او خدایي نيست .

حضرت علي عليه السلام فرمود: المتقرب باداء الفرائض و النوافل متضاعف الارباح کسی كه با انجام واجبات و مستحبات به خداوند تقرب جويد، سودش چند برابر است .

خداوند متعال (در حديث قدسی) فرمود: و ما تقرب الى عبدی بشي ء احب الى مما الفترضته عليه و انه ليتقرب الى بالنافله حتى احبه ... بنده ام به من نزديكي نمي جويد به چيزي كه ، دوست داشتنی تر از آن اموري باشد كه بر او واجب كرده ام ، و همانا او به وسيله نماز نافله به من تقرب پيدا مي كند، تا آنجا كه من او را دوست بدارم ...

راوی می گوید: به امام صادق عليه السلام عرض كردم ، فدایت شوم مرا خبر ده ، در چه ساعتی بنده به خدا نزديك و خدا به بنده اش نزديكتر است ؟

امام فرمودند: اذا قام في آخر الليل و العيون هادبه ، فيمشی الى وضوءه ، حتى يتوضا باسبغ وضوء ثم يحبيئني حتى يقوم في مسجده ، فيوجه وجهه الى الله و يصف قدميه و يرفع صوته و يكبر و افتتح الصلاه و...

هنگامي كه در آخر شب به پا می خيزد در حالی كه چشمهای ديگران در خواب است او به سوي وضو ساختن به راه می افتد، تا اينكه وضوي كاملی می سازد، سپس می آيد تا آنكه در نماز گاهش می ايستد و رويش را به سوي خدا می كند و هر دو پا را کنار هم گذاشته و صدایش را به الله اكبر بلند می كند و نماز را شروع می كند... ندا دهندۀ اى از سمت راست عرش از كرانه آسمان ، آواز می دهد: اى بنده اى كه پروردگار خویش را ندا می كنى ، همانا احسان و هديه الهی از كرانه آسمان ، همچنان بر سر تو افشاندۀ می شود و فرشتگان از قدمگاه تو تا كرانه آسمان گرداگرد تو را فرا گرفته اند،...

● فصل دوم : خشنوی خدا

فراق و وصل چه باشد؟ رضای دوست طلب که حیف باشد از او، غیر او تمنایی رضایت ، عبادت از خشنودی و راضی شدن خداوند است یا از عمل بنده و یا از خود بنده ، بگونه ای که انسان در ابتدای حرکت به سوی خداوند که حرکتی معنوی است ، کارهایی انجام می دهد که خود آن کارها مورد رضای حق است . و در ادامه راه این اعمال (نیک و پسندیده) بقدری دل و جان آدمی را تسخیر می کند که روح انسان جلوه های زیبا را، صاحب می شود و در این حال است که خود بنده نیز (علاوه بر کارهای خویش) مورد رضایت خدا قرار می گیرد. تا اینکه مورد خطاب خدا قرار می گیرد که : یا ایتهای النفس المطمئنه ارجعی الی ربک راضیه مرضیه روح به آرامش و اطمینان رسیده ، به سوی پروردگارت برگرد، در حالی که تو از خدا راضی و خداوند نیز از تو راضی است .

و این مقام که بار یافتن به بارگاه رضای الهی است ، در سایه مواظبت بر نمازهای واجب و مستحب حاصل می گردد. رسیدن به مقامات دیگر، چون مقام محمود، قرار گرفتن در سایه عرش الهی و... از دیگر پاداشهایی است که در این فصل درباره آنها مطالبی ذکر خواهد شد. خداوند در قرآن می فرماید: وعدالله المومنین و المومنات ، جنات ... و رضوان من الله اکبر، وذلك هو الفوز العظيم

خدا اهل ایمان را از مرد و زن وعده فرمود که در بهشت ابدی درآورد... و برتر و بزرگتر از هر نعمت مقام رضا و خشنودی خود را به آنان کرامت فرماید، و آن به حقیقت پیروزی بزرگ است

قال رسول الله صلى الله عليه و آله : الصلاه من شرایع الدین و فیها مرضاه الرب عزوجل ، فهی منهاج الانبیاء...

نماز از شرایع دین است و رضای پروردگار در نماز است ، نماز راه روشن انبیاء به سوی الله می باشد...

هیچ فردی نمی تواند لذت این نعمت بزرگ را در این جهان ترسیم کند. خشنودی و رضایت خدا که کعبه قلوب عارفان است ، آن چنان جذاب و نشاطانگیز است که انسان تمام نعمتها را در برابر آن ناچیز می شمارد، و می گوید رضوان من الله اکبر رضایت خدا از بنده خویش بالاترین نعمتها و پاداش ها است

و حضرت امیر علیه السلام فرمود: قیام اللیل مصححہ للبدن و رضاء الرب و... نماز شب بدن را سالم و موجب خشنودی خداوند متعال می باشد.
از رسول اکرم روایت است که فرمود: هفت نفرند که در سایه عرش الهی خواهند بود، روزی که غیر آن ، سایه ای نخواهد بود:

- ۱- پیشنهاد عادل ،
 - ۲- جوانی که در عبادت خدا رشد کند و بزرگ شود،
 - ۳ و ۴- دو نفر مرد که در راه عبادت با هم رقابت کنند،
 - ۵- مردی که دلش به مسجد تعلق داشته باشد و چون بیرون آید بازگردد.
 - ۶- دوستانی که برای خدا با هم برادری نمایند،
 - ۷- و کسی که خدا را یاد کند و اشکش جاری شود.
- امام صادق علیه السلام فرمود: لا یرکع عبدالله رکوعا علی الحقیقه لا زینہ الله بنور بهائه واطلہ فی ضلال کبریائه و کساه کسوه اصفیائه
هیچ بنده ای از روی حقیقت برای خدا رکوع نکند، مگر آنکه خدای تعالی او را با نور جمال خود مزین فرماید، و در سایه کبریایش درآورد، و جامه برگزیدگان خود را به او بپوشاند.

روح القدس دمام چون مهر می ورزد
جانرا بدار سویش ، یابی جهان جان را
گاه نماز خواهم کز شوق و ذوق نجوی
از عرش بگذرانم ، آوازه اذان را

خداوند متعال به پیامبر برگزیده خودت حضرت رسول اکرم صلی الله علیه و آله می فرماید: و من اللیل فتهجد به ناقله لک عسی ان یبعثک ربک مقاما محمودا پاسی از شب را بیدار و شب زنده دار باش و نافله شب - که خاص تست - بجا آور! باشد که خدایت به مقامی پسندیده برساند.

یکی از بزرگان گفته است : مقام محمود، یعنی مقامی که در آن تمام مردم ترا ستایش کنند و آن مقام شفاعت کبری است
و دیگری در این باره نوشته است : مانعی در کار نیست که بگوییم هر فرد با ایمان و نماز خوان خالص و متخلق به اخلاق الهی ، می تواند به این مقام محمود و شفاعت برسد.

● فصل سوم : در ستیغ سعادت

هر گنج سعادت که خدا داد به حافظ
از یمن دعای شب و ورد سحری بود

واژه فلاح در قرآن و احادیث به معنی رستگاری و سعادت است ، آنها هم به معنی واقعی آن ، توضیح این که : رسیدن به اهداف و آرمانها را نزد انسانها سعادت محسوب می شود و کسی را که بعد از عمری زحمت و تلاش به هدف خود می رسد، سعادت مند می دانند. در حالی که سعادت واقعی عبارت از آن است که ، آدمی به هر آنچه در عالم خلقت برای آن هدف آفریده شده جامه عمل بپوشاند.

واژه فلاح در لغت ، عبارت از لحظه سر بر آوردن گیاه از خاک است ، همان گیاهی که نخست بصورت دانه ای در دل زمین جای می گیرد و سپس با رشد درونی ، پوسته خود را شکافته بر خاک پیرامون خود ریشه دوانده و سپس لایه های مختلف خاک و سنگ را در نور دیده و سرانجام به فضای بیرون خاک می رسد. بنابراین ، سعادت و رستگاری نوعی رشد درونی و روحی و سپس از میان برداشتن موانع است تا آدمی ، بتواند سر از فضای معنویت و زندگی جاودانی ، درآورد بنابراین هر آنچه که موجبات رسیدن آدمی به این مرحله را فراهم آورد، برای انسان ارزش و اهمیت حیاتی داشت . یکی از عوامل رشد آدمی و رسیدن به سعادت و رستگاری ، نماز است . بدین سبب یکی از فقرات اذان و اقامه این است که : حی علی الفلاح ، بشتابید به سوی رستگاری که از نماز حاصل می شود.

حضرت امام خمینی - بزرگ عارف اعصار - بیان جالبی درباره این کلمه دارد. حی علی الفلاح فطرت را بیدار می نماید، زیرا که فلاح و رستگاری ، سعادت مطلقه است . زیرا که فطرت ، کمال طلب و راحت طلب است و حقیقت سعادت ، کمال مطلق و راحت مطلق است و آن در نماز که خیرالاعمال است ، قلبا و قالبا و ظهورا و بطونا حاصل آید.

خداوند متعال در قرآن فرموده است : قد افلح المومنون ، الذینهم فی صلاتهم خاشعون ... والذینهم علی صلواتهم یحافظون همانا اهل ایمان به سعادت و رستگاری رسیدند، همانانکه در نماز خاشع و خاضع هستند،... و آنانکه بر نمازشان محافظت می نمایند.

و فرموده است : یا ایها الذین امنوا، ارکعوا و اسجدوا و اعبدوا ربکم و افعلوا الخیر، لعلکم تفلحون

اهل ایمان! رکوع و سجود بنمایید و پروردگارتان را بپرستید و کار نیکو بکنید، باشد که رستگار شوید.

حضرت علی علیه السلام فرمود: الصبر علی مشقته العباده یترفی بک الی شرف الفوز الاکبر صبر بر سختیهای عبادت، عبادت کننده را به شرف رستگاری عظیمی نایل نموده و ترقی می دهد. رستگاری همیشگی و سعادت حقیقی انسان به زیادتی ذکر خداوند تامین می شود، چنانکه می فرماید:

واذکرو الله کثیرا، لعلکم تفلحون

خدا را زیاد یاد کنید، تا رستگار شوید.

رسول خدا صلی الله علیه و آله در جنگ تبوک به معاذبن جبل فرمود:

و ان شئت انباتک بابواب الخیر؟ قلت: اجل یا رسول الله، قال: الصوم جنه والصدقه تکفر الخطیئه و قیام الرجل فی جوف اللیل یتغی وجه الله

می خواهی درهای خیر و سعادت و رستگاری را به تو معرفی کنم؟

معاذ گفت: بلی: ای رسول خدا. (پیامبر صلی الله علیه و آله فرمود: روزه که سپر از آتش است و صدقه که خطا را جبران می کند و بیداری انسان در دل شب (برای نماز) که به خاطر خدا باشد.

● فصل چهارم : در محراب محبت

حب ، یعنی ، دوستی ، محبت ورزیدن ، چنانکه در قرآن آمده است : فسوف یاتی الله بقوم یحبهم و یحبونه

پس زود باش که خدایتعالی بیاورد گروهی را که خدا ایشان را و ایشان خدا را دوست می دارند. محبت خداوند به بندگانش ، نعمت دادن به آنها و موفق کردن به اطاعت و بندگی است . و همچنین هدایت نمودن آنها به چیزی که بدان رضایت دارد.

بعضی در این باره گفته اند: محبت خداوند برای بنده اش عبارت است از: برداشتن حجاب از قلبش و فراهم نمودن امکان اینکه بنده در وادی قربت الهی وارد شود.

براساس روایات و احادیثی - که ذکر خواهد شد - مشخص می گردد که حب خداوند شامل نمازگزاران و مومنان واقعی می باشد و با نماز و عبادت می توان حب و دوستی آفریدگار توانا را به خود جلب نموده و داخل در این وادی سرسبز و خرم گردید.

در حدیث قدسی آمده است که خداوند فرمود: ما تحب الی عبدی باحب مما افترضت علیه بنده من با هیچ کاری پیش من ، چون به جا آوردن آنچه که بر او لازم ساخته ام دوست داشتنی تر نیست .

ابن مسعود می گوید: سالت رسول الله صلی الله علیه و آله ، ای الاعمال احب الی الله عزوجل ؟ قال صلی الله علیه و آله : الصلاه لوقتها

- از پیامبر خدا صلی الله علیه و آله پرسیدم محبوبترین کار نزد خداوند چه کار است ؟ فرمود: نماز در وقتش

خداوند به پیامبرش چنین فرمود یا محمد! هر که دوست دارد نماز جماعت را، خدا و ملائکه او را دوست دارند

امام صادق علیه السلام فرمودند: احب العباد الی الله عزوجل رجل صدوق فی حدیثه ، محافظ علی صلواته و ما افترض الله علیه محبوبترین بندگان پیش خدای عزیز و جلیل ، مردی است که راستگو باشد

و بر وقتهای نماز و بر فرائض که خدا واجب فرموده است ، محافظت کند.

امام صادق علیه السلام فرموده اند:

انی لاجب للرج المومن منکمن اذا قام فی صلاته ان یقبل بقلبه الی الله تعالی و لا یشغله بامر الدنیا، فلیس من مومن یقبل بقلبه فی صلاته ان یقبله الی الله تعالی و لا یشغله بامر الدنیا، فلیس من مومن یقبل بقلبه فی صلاته الی الله ، لا اقبل لله الیه بوجهه و اقبل بقلوب المومنین الیه بالمحبه له بعد حب الله اياه

من دوست می دارم که چون مومنی از شما به نماز ایستد، آینه دل را به سوی خدا بگرداند و مشغول امر دنیا نگردد. هیچ صاحب ایمان در نمازش روی دل به سوی خدا نکند، مگر اینکه خداوند نیز روی خود به وی کند آنگاه که خدا خودش او را دوست داشت دل مومنان را نیز متمایل به او و سرشار از محبت او می سازد.

خداوند به یکی از صدیقین وحی فرمود که : مرا بندگانی است از میان بندگانم ، که آنان مرا دوست می دارند، پس من نیز آنانرا دوست می دارم . آنان مشتاق منند و من نیز مشتاق آنها هستم ، آنان به یاد من و من به چنانکه قدم در راه آنان گذاشتی تو را دوست خواهم داشت و اگر از آنان عدول کنی ، دشمنت خواهم داشت .عرض کرد، پروردگارا! نشان آنان چیست ؟ فرمود: همانگونه که چوپان مهربان به دنبال گله خود است ، آنان نیز تمام روز را به دنبال سایه ها هستند، تا ببینند کی به پایان می رسد و به غروب آفتاب آنچنان علاقه مندند که پرنده به هنگام غروب به آشیانه خود. پس چون شب آنان را فرا گرفت و بسترها گسترده شد و هر دوستی با دوست خود به خلوت رفت ، آنان نیز بر قدمهایشان در پیشگاه من می ایستند و صورتهایشان را به سوی من گردانند تا فرش زمین کنند و با کلام من به مناجات می پردازند. گاهی ناله می کنند و گاهی گریه و گاهی آه پردرد دارند. آنان در طول شب یا نشسته اند و یا ایستاده و یا در رکوعند و یا در سجده .

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله فرمود: ما اتخذ الله ابراهیم خلیلا الا لا طعامه الطعام ، و صلاته باللیل و الناس نیام (خدای متعال ابراهیم را جز بخاطر دو کار دوست و خلیل خود انتخاب نکرد: یکی گرسنگان را غذا دادنش و دیگری نماز خواندنش ، در شبانگاه ، همان زمانی که مردم در خوابند.

● فصل پنجم : آفتاب آینه

گرچه عشق حق ، به دل و جانت اوفتاد
بالله کز آفتاب فلک ، خوبتر شوی

یکی دیگر از پادشها، نورانی شدن دل و جان ، روح و روان ، و لبهای نمازگزار است انسان با اقامه نماز، ایمانش را کامل ساخته شرط بندگی را بجا می آورد و قدم در وادی عشق و معرفت می گذارد.

نهاد طوفانی آدمی ، با گلوآژه نماز نورانی گشته و با یاد حق سرسبز و خرم می شود و خود را از لایق ورود به مقام قرب الهی می نماید و به لقاء الله می رسد.
پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله (ص) فرمود: الصلاة نور المومن
نماز نور مومن است .

و فرمود: صلاة الرجل نور فی قلبه ، فمن شاء منکم فلينور قلبه
نماز هر کس ، نوری در دل اوست ، هر کس خواست ، قلبش را (با اقامه نماز) نورانی بکند.
امام صادق علیه السلام فرمودند: ان الصلاة اذا ارتفعت فی وقتها، رجعت الی صاحبها، و هی بیضاء مشرقه ، تقول : حفظتني حفظک الله

- براستی که نماز در وقتش ، رو به عالم بالا دارد، آنگاه که ارتفاع پیدا می کند به صاحبش (نمازگزار) التفاتی می کند و در حالی که چون آفتاب سپیده می درخشد، می گوید: تو مرا پاس داشتی ، خدا تو را پاس دارد.

پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله فرمودند: بشر المشائین الی المساجد فی ظلم اللیل بنور ساطع
یوم القیامه

مژده بده کسانی را که در شبانگاهان (برای نماز) به مسجدها می روند به نوری که در روز قیامت (از آنها) می درخشد.

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله فرمود: ان امتی الغر المحجلون من آثار الوضوء یوم القیامه بدرستیکه امت من از آثار وضو، در روز قیامت رو سفید خواهند بود. حضرت امام صادق علیه السلام می فرمایند: ان البیوت التی ، یصلی فیها باللیل بتلاوه القرآن ، تضيی ء لاهل السماء
كما تضيی ء نجوم السماء لاهل الارض

خانه هایی که شبها در آن نماز و قرآن نماز و قرآن خوانده شود، برای اهل آسمان می درخشد چونانکه ستارگان برای اهل زمین می درخشند.

رسول خدا (ص) فرمود چون روز رستاخیز فرا رسد و خدای عزوجل همه مردم را در یک جا گرد آورد، فرشتگانی را از نور برای اذان گویان برمی انگیزد، که پرچمها و شعارهایی از نور به همراه دارند، مرکبهایی بیدک می کشند که زمامشان از زبر جد سبز است و نعل آنها مشک اذفر است، مودنهای بر آن مرکبهای نورانی سوار، و با طرز بسیار با شکوهی بر فراز آن مرکبها می ایستند، که اذن را ایستاده گفته اند، و فرشتگان خدا جلودار آنانند، و به صدای بلند اذن می گویند

حضرت محمد صلی الله علیه و آله فرموده: من صلی باللیل حسن وجهه بالنهار هر کس در شب نماز بپا دارد، در روز صورتش زیبا و نیکو می شود.

پیامبر صلی الله علیه و آله فرموده: الا ترون الی المصلین باللیل و هم احسن الناس وجوها لانهم خلوا باللیل لله سبحانه فکسا هم بنوره رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود: مگر نمی بینی نماز شب خوانان را که چهره هایشان از همه زیباتر است؟ برای آنکه آنان شب را با خدای سبحان خلوت کردند، پس خدای تعالی آنان را جامه ای از نور خود پوشانید. امام صادق علیه السلام فرمود: صلاه اللیل تبیض الوجوه و صلاه اللیل تطیب الریح - نماز شب چهره ها را نورانی و سفید می گرداند، نماز شب انسانرا پاکیزه می کند.

از امام زین العابدین علیه السلام سؤال شد: ما بال المتجهدين باللیل من احسن الناس وجها؟ قال علیه السلام: لانهم خلوا بریهم فکساهم من نوره چرا شب زنده داران از مردمان زیبا رویند؟

فرمودند: از آن رو که آنان با پروردگار خودشان به خلوت نشستند پس خدای تعالی به آنان از نور خود پوشانید

حکایت نور

شخصی پیوسته بر طهارت بود (همیشه با وضو بود) چون از دار دنیا رحلت کرد، بزرگی او را به خواب دید که در بهشت می خرامید، و نور از دست و پا و از پیشانی او می تابید، چنانکه نور آفتاب در جنب آن نابود می نمود. از او پرسید که ای درویش: ما در دنیا طاعت و عبادت زیادی از تو ندیدیم این منزلت و کرامت به چه یافتی؟! و این نورها تو را از کجا پیدا شد؟

جواب داد که : من در دنیا پیوسته بر طهارت (با وضو) بودم ، خداوند آن طهارت را نور من گردانید و این نور که از اعضای من می تابد علامت آن وضوست که در دنیا می ساختم و هر ساعت بی واسطه ندای حق تعالی به من می رسد که : عبدی عشت طاهرا و دخلت القبر طاهرا فلم تزل كذلك حتی تلقانی ، فانی احب الطاهر المطهر ای بنده من در دنیا پاک زندگی کردی و داخل قبر شدی در حالی که پاک بودی ، پس این پاکی و طهارت از تو دور نمی شود، تا اینکه مرا ملاقات کنی ، پس من دوست دارم کسی که پاک و مطهر است.

● فصل ششم : روایت رهایی

در قیامت روی جهنم پلی است به نام صراط، از مو باریک تر و از شمشیر تیزتر، همه مردم باید از آن عبور نمایند، در ضمن برخی روایتها آمده است که روی این پل با آن همه دلهره و صحنه آتش و باریکی راه و لحظه سرنوشت ساز چند جا توقفگاه است . صریح قرآن مجید (آیه ۷۰ سوره مریم) دلالت دارد بر اینکه ، چه بهشتی و چه جهنمی همه باید از این راه بگذرند، و این راه هفت عقبه دارد و هر عقبه ای موفقهایی دارد و در هر عقبه ، هفتاد هزار ملک مامورند، همه باید از این هفت عقبه رد بشوند، مهمتر، از همه این است که عقبه دوم ، عقبه نماز است آنجا از نمازهای روزانه ، آیات ، قضاء و... می پرسند

در این روایتها می بینیم که نماز، باعث می شود انسان نمازگزار به راحتی و آسانی و با سرعت از این موفقها و از پل صراط بگذرد تا وارد بهشت موعود گردد همین معناست آن دعایی که می خوانیم : اللهم ثبتنی علی صراط یوم تزل فیہ الاقدام یکی از یاران صلی الله علیه و آله می گفت :

هر که مدام پنج نماز را اول وقت بخواند، خداوند ۹ عنایت در حق او بفرماید و از جمله این عنایتها اینست که ملائکه از او محافظت می کنند و از پل صراط چون برق جهنده می گذرد و از آتش نجات می یابد.

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله فرموده اند:

من حافظ علی الجہاعه حیث ما کان مر علی الصراط کالبرق الخاطف اللامع فی اول زمره مع الشابقین و وجهه اضواء من القمر لیلہ ، البدر، و کان له بكل یوم و لیلہ یحافظ علیها ثواب شهید هر کس مواظب باشد که هر کجا که هست ، نماز خود را به جماعت بخواند، چون برق زودگذر و جهنده به همراه گروهی از پیش رفتگان ، از پل صراط عبور کند - با چهره و رخساری که از ماه شب چهاردهم تابناک تر باشد و برای او بهر شبانه روزی که بر خواندن نماز جماعت مواظبت داشته ، ثواب یک شهید خواهد بود.)

پیامبر گرامی اسلام می فرمایند: اطوالکم قنوتا فی دار الدنیا اطولکم راحه یوم القیامه فی الموقف

هر کس از شما قنوتش در این دنیا طولانی تر باشد، در آخرت در موقف محشر راحتی او بیشتر خواهد شد.

قطب راوندی روایت کرده که حضرت عیسی علیه السلام مادر خود مریم را بعد از مردنش صدا کرد و گفت: ای مادر با من تکلم کن آیا می خواهی که به دنیا برگردی؟ گفت: بلی برای آنکه می خواهم شبهای بسیار سرد برای نماز بپادارم و در روزهای بسیار گرم روزه بگیرم، ای پسر جان من! این راه بیمناک است.

قال رسول الله صلی الله علیه و آله: (تكون صلوه العبد) جوازا علی الصراط نماز جواز عبور از صراط می باشد.

حضرت علی علیه السلام فرمود: هر کس یک پنجم از شب را در نماز باشد و نیتش برای خدا باشد، در بهشت از ندیمان ابراهیم خلیل خواهد بود، تا از صراط مانند تندبادی بگذرد و بی مناقشه در حساب، داخل بهشت شود.

پیامبر صلی الله علیه و آله فرمود هر که بعد از نماز صبح روی سجاده خود بنشیند و یاد خدا را تا طلوع آفتاب تعقیب کند، خدا ده چیز به او عطا فرماید. از آن جمله با ایمان و تو به مردم و وسعت قبر و بی حساب از صراط به سوی بهشت رفتن.

● فصل هفتم : از سجاده تا بهشت

نمازگزارانی که به نماز اهمیت داده ، هیچ گاه آن را ترک نمی کنند و در انجام آن ، وقت و دیگر شرایط آن را کاملا رعایت می نمایند، و حقیقت و روح نماز، در اندیشه و کردار و زندگی آنان تجلی یافته است ، مورد ستایش قرآن و پیامبران قرار گرفته و روز قیامت در باغهای بهشت ، گرمی و عزیز خواهند بود.

در این میهمانخانه ، انواع پذیراییها و اقسام نعمتها و لذتها تدارک دیده شده است . هیچ کس نمی داند چه نعمتهایی برای مومنین ، نگهداری شده ، که چشم ها را روشن می کند. امام صادق علیه السلام فرمود: کار نیک (به خصوص نماز) به بهشت می رود، و برای صاحب خود، جایگاه می سازد، همچنان که کسی خدمتکاری را می فرستد که (قبل از او جایگاهش را) فرش بنماید.

فطوبی لهم ثم طوبی لهم

هنيئاً لارباب النعيم نعيم

پس خوشا آنان ، باز خوشا بر احوالشان و بر صاحبان نعمت ، نعمتهایشان گوارا باد. خداوند متعال در قرآن می فرماید: ان الانسان خلق هلوعا اذا مسه الشر جزوعا و اذا مسه الخير منوعا، الا المصلين ، الذين هم على صلواتهم دائمون ... و الذين هم على صلواتهم يحافظون و اولئك في جنات مكرمون انسان بر منافع خود بسیار حریص است ، هر گاه بدی به او برسد، جزع و بی تاب می کند، و هر گاه نعمتی عاید او شود، از دیگران منع می کند مگر نمازگزاران حقیقی ، آنان که پیوسته (و در هر حال) نماز را بپا می دارند... آنان که نماز خود را محافظت می کنند، آنان در قیامت گرمی و در بهشتهای (باغهای بهشت) متنعمند. و همچنین می فرماید:

اولئك هم الوارثون ، الذين يرثون لفردوس هم فيها خالدون چنین کسانی (آنان که بر نماز محافظت می کنند) وارث مقام عالی بهشتند، که بهشت و فردوس ، ارث آن خوبان و منزلگاه ابدی آن پاکان است .

اولئك لهم عقبى الدار، جنات عدن يدخلونها... والملائكة يدخلون عليهم من كل باب . سلام عليك بما صبرتم فنعم عقبى الدار

همانان هستند که عاقبت ، منزلگاه نیکو از آن آنها خواهد بود، به جنات جاوید و باغهای همیشه سبز وارد خواهند شد در حالیکه فرشتگان تهنیت آنها، از هر در وارد می گردند و می گویند سلام بر شما که صبر پیشه گردید و عاقبت منزل نیکو یافتید و چه زیباست این است جایگاه همیشگی ؟

پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله فرمود: مفتاح لاجنته الصلاه
کلید بهشت ، نماز است .

امام صادق علیه السلام فرمودند: ان ربکم رحیم ، یشکر القلیل ان العبد لیصلی الرکعتین ، یرید بها وجه الله ، فیدخله الله له الجنة همانا پروردگار شما مهربان است ، کار اندک را بسیار پاداش می دهد گاهی می شود که بنده خدایی دو رکعت نماز می خواند و بوسیله آن نماز خردسندی خدا را اراده می کند، پس خدا او را به خاطر این دو رکعت داخل بهشت می کند.

خداوند فرموده است : یا عبادى الصالحین تنعموا بعبادتی فى الدنيا، فانکم بها تتعمون فى الجنة ای بندگان صالح من ! در دنیا بال عبادتم بهره مند و برخوردار شوید، چرا که در آخرت نیز به سبب ، آن بر نعمتهای بهشت دست خواهید یافت .

روزی پیامبر صلی الله علیه و آله وارد مسجد شد و در مسجد عده ای از یاران و صحابه را دید، حضرت رسول صلی الله علیه و آله فرمود: آیا می دانید که پروردگارتان چه فرموده است؟! در جواب گفتند: خدا و رسولش آگاه ترند. پس پیامبر صلی الله علیه و آله فرمود: بدرستی که پروردگارتان می فرماید: ان هذه الصلوات الخمس المفروضات . من صلاه لوقتهم و حفاظ علیهن ، لقینی يوم القيامة و له عندی عهد، ادخله به الجنة همانا این نمازهای پنجگانه واجب را، هر کس در وقتش بپادارد و مراقب آنها باشد ملاقات می کند مرا، در حالی که پیش من عهد و قراری است که او را در داخل بهشت سازم .

پیامبر صلی الله علیه و آله فرمود: بشارت می دهم به نماز شب خوانها، که خداوند به ملائکه امر می فرماید: که (نماز شب خوان را) در اعلى علیین به همسایگی پیامبر و اهل بیت طاهرینش ببرند

پیامبر صلی الله علیه و آله فرمود: ان العبد اذا قام الى الصلاه فتحت له ابواب الجنان و كشفت له الحجب بینة و بین ربه واستقبلته الحور العین زمانی که بنده به نماز می ایستد، درهای

بهشت برای او باز می شود و حجاب بین او و خدا برداشته می شود و حوریان بهشتی به استقبال او می آیند.

حضرت علی علیه السلام فرموده است که پروردگار به فرشتگان می فرماید: ما ملائکتی! انظروا الی عندی، احوالیله ابتغاء مرضاتی، اسکنوه الفردوس و له فیها مائه الف مدینه، کل مدینه جمیع ما تشتهی الانفس و تلذ الاعین ...

ای فرشتگان من! بنده مرا ببینید! که شب را به خاطر خوشنودی من زنده داشت و نخواهید، او را داخل بهشت کنید، که در آنجا برای او صد هزار - شهر است، در هر شهری هر چه دل بخواهد و چشم از دیدنش ببرد موجود است ...

پیامبر (ص) فرموده: ما من مومن مشی الی الجمعه الا خفف الله علیه احوال یوم القیامه، ثم یومر به الی الجنه نیست مومنی که به سوی نماز جمعه برود، مگر اینکه خداوند آسان می فرماید بر او، سختیهای قیامت را، سپس او را به بهشت روانه می کند.

پیامبر صلی الله علیه و آله فرمود: داخل بهشت شدم، و در آنجا منبرهایی از لولو (در مروارید) دیدم، پرسیدم که ای جبرئیل این منابر برای کدام طائفه است؟ گفت: للمؤذنین و للائمه من امتک برای اذان گویان و پیشنماز امت تو.

مردی رسول خدا صلی الله علیه و آله را دید که مشغول اصلاح و تعمیر یکی از حجره های خود می باشد، پیش آمده و عرض کرد: اجازه می دهید که من این کار را انجام بدهم؟ (یا در این کار به شما کمک کنم) حضرت فرمود: اشکالی ندارد.

چون آن مرد، کار را تمام نمود، حضرت رسول صلی الله علیه و آله فرمود: آیا حاجتی داری؟ عرض نمود: آری، ای پیامبر خدا، حاجت و خواسته من بهشت است.

حضرت سر مبارک را به زیر افکندند، بعد فرمودند: نعم، فلما ولی ما قال صلی الله علیه و آله له: یا عبدالله! اعنا بطور السجود و چون آن شخص براه افتاد که برود - پیامبر فرمود: ای بنده خدا! ما را با سجده زیاد یاری کن.

مردی نزد ابن عباس آمد و گفت: مرا کاری آموز که به رحمت خدای بزرگ، نزدیک شوم. گفت: امام جماعتی باش، که من از رسول خدا صلی الله علیه و آله شنیدم که در وصف آنها فرمودند: من ام قوما صابر محتسبا، کان قائدهم و دلیلهم الی الجنه هر کس پیشنماز از طائفه ای باشد که صبور و سنجیده رفتارند، روز قیامت راهنما و راهبر آنها خواهد بود به سوی بهشت. آن مرد گفت: امام از من نمی آید و مرا استطاعت امام جماعت نیست. گفت: مؤذن باش!

که از حضرت پیامبر صلی الله علیه و آله شنیدم که فرمود: یحشر المودنون علی نجب من نور
فی قباب من الدر و الیاقوت ...
مودن‌ها محشور می شوند در حالی که بر مرکب‌هایی از نور سوارند، در کجاوه‌هایی که از در و
یاقوت و... قرار گرفته‌اند.

● فصل هشتم : فرشته نجات

مرگ بریده شدن علاقه روح از بدن است .
مرگ ، یعنی آغاز سفر از این دنیا به سرای آخرت .
همانطور که می دانیم ، بعد از مرگ ، انسانرا به جایی منتقل می کنند که نامش قبر است ، و قبر منزل موقتی مردگان می باشد. در هنگام مرگ و قبض روح ، ممکن است سختیها و شدايد فراوانی - در اثر اعمال و افکاری که در دنیا کسب نموده است - به انسان هجوم آورد. و بعد از این ناراحتیها و رنجهای عالم قبر و برزخ شروع می شود، تاریکی و ظلمت قبر سئوال نکیر و منکر، فشار قبر، حمله حیوانات گوناگون به بدن و...
آدمی ، باید خود را برای چنین سفری آماده سازد و از حالا به فکر سختی های راه طولانی خود باشد. و اینجاست که نماز - این باشکوهترین عمل عبادی الهی - به یاری انسان می شتابد و از او در بحرانی ترین و طوفانی ترین لحظات ، دستگیری می نماید، چنانکه پیامبر صلی الله علیه و آله فرمود: ملکوت الموت به من گفت که : هر کس مواظب اوقات نمازهای پنجگانه اش باشد، من از مادر به او مهربانتر می باشم .
امام صادق علیه السلام فرمود: ان ملک الموت ، يدفع الشيطان عن المحافظ علی الصلاه و یلقنه شهاده ان لا اله الا الله و ان محمدا رسول الله ، فی تلك الاله العظیمه
ملک الموت به هنگام قبض روح ، شیطان را از آن انسانی که بر نمازش محافظت داشته دفع می کند، و در آن حالت هولناک و پر وحشت ، شهادت به توحید و رسالت را به او تلقین می کند.
پیامبر صلی الله علیه و آله فرمود: (الصلاه) شفیع بینة و بین ملک الموت و انس فی قبره و فراش تحت جنبه و جواب لمنکر و نکیر
نماز شفیع نمازگزار در نزد ملک الموت و مونس در قبر و بستری نیکو در قبر و پاسخ ، به سئوال نکیر و منکر می باشد.
سعید بن جناح می گوید: در مدینه ، در منزل امام محمد باقر علیه السلام بودم .
حضرت ابتدا، بدون اینکه سئوالی شده باشد، فرمود: من اتم رکوعه ، لم تدخله وحشه فی قبره
هر کس رکوع خود را در درست و کامل به جای آورد، وحشت قبر به او راه نیابد.

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله فرمود: ما من عبد، اهتم بمواقیت الصلاه و مواضع الشمس ، الا ضمنت الروح عند الموت و انقطاع الهموم و الاحزان و النجاه من النار بنده ای نیست که به وقتهای نماز و مواضع خورشید، اهتمام دارد، مگر اینکه راحتی و آسایش در موقع مرگ و از بین رفتن ناراحتیها و غمها و رهایی از آتش را برایش ضمانت می نمایم . پیامبر صلی الله علیه و آله فرمود: صلاه اللیل ، سراج لصاحبها فی القبر نماز شب ، چراغی است برای صاحبش در قبر. خداوند به یکی از پیامبرانش خطاب نموده ، فرمود. قم فی ظلمه اللیل ، اجعل قبرک روضه من ریاض الجنه تیرگی شب ، به عبادت برخیز تا قبر تو را باغی از باغهای بهشت قرار دهم .

پیامبر صلی الله علیه و آله فرمود: ان القبر ینادی کل یوم بخمس کلمات ، انا بیت الفقیر، فاحملوا الی کنز، انا بیت الظلمه فاحملوا الای سراجا... قبر در هر روز به این کلمات پنجگانه ندا در می دهد، من خانه فقر و تهیدستیم ، پس ذخیره ای برای خودتان به اینجا بفرستید. من خانه تاریکی ام ، چراغی در این خانه بیافروزید... گفته شد: آنها کدامند؟ حضرت فرمود: و اما السراج فصلاه اللیل و اما الكنز فکلمه شهاده لا اله الا الله ... چراغ این خانه ظلمانی ، نماز شب است و گنج آن ، کلمه شهادت لا اله الا الله و... می باشد.

حضرت رضا فرمود: بر شما باد به نماز شب ! نیست بنده ای که آخر شب برخیزد و هشت رکعت نماز شب و دو رکعت نماز شفع و یک رکعت نماز وتر را بجای آورد، و در قنوت وتر، هفتاد مرتبه استغفار کند، مگر آنکه پاسخ داده شود از عذاب قبر و از عذاب جهنم و طولانی شود و عمر او وقتی که جناب ابوذر غفاری (ره) به مکه معظمه مشرف گردیده بود نزد کعبه ایستاد، و خطاب به مردمی که برای حج از اطراف عالم در مسجد الحرام جمع گشته بودند، فرمود:

ایها الناس ! منم جندب بن سکن غفاری ، منم خیر خواه شما و مهربان بر شما، به سوی من بیایید.

مردم از اطراف دور او جمع شدند، فرمود:

ای مردم ! هر گاه یکی از شما خواست به سفری برود، هر آینه زاد و توشه ای برای خود بر می دارد - به آن اندازه که در سفر دارد - و چاره ای از آن ندارد، پس هر گاه چنین است ، سفر آخرت سزاوارتر است به زاد و توشه راه ، در این هنگام مردی برخاست و

گفت : پس ما را راهنمایی کن ای ابوذر! فرمود: ... صل رکعتین فی سواء اللیل لوحشه القبور
در تاریکی شب ، دو رکعت نماز بخوان ، تا وحشت قبر را بیاد داشته باشی .

● فصل نهم : باران رحمت ، پژواک پاکی

گناه ، یعنی : کار بد، عمل زشت ، نافرمانی ، معصیت و... در اسلام هرگونه کاری که بر خلاف فرامین الهی باشد، گناه است و گناه هر چند کوچک باشد، چون نافرمانی خداست ، بزرگ است . معصیت و سرپیچی از دستورات الهی ، مستوجب عقوبت و عذاب شدید است ، و مرتکب هر یک از گناهان (چه صغیره و چه کبیره) متناسب با نوع عمل زشتش مجازات خواهد شد. وظیفه ما این است که به هیچ عنوان از دستورات الهی سرپیچی ننموده و وظایفی که خدای مهربان برای ما مقرر فرموده انجام بدهیم .

اگر خدای ناکرده ، گناهی از ما صادر شود، لازم و واجب است که فوری توبه نموده و اظهارا پشیمانی و ندامت بکنیم و برای اینکه توبه ما مقبول درگاه الهی شود و گناهانمان پاک گردد، باید کارها و اعمال نیکی انجام بدهیم که برترین و بهترین این اعمال ، نماز می باشد. نماز، خود مانع اینست که آدمی به سوی گناه برود ان الصلاه تنهی عن الفحشاء و المنکر و از طرفی موجب ریزش گناهان و قبولی توبه است . نماز، انسان را از ذلت عاصی بودن در می آورد و لباس عزت و بزرگی به انسان می پوشاند، و رحمت و بخشش الهی را شامل حال انسان می نماید.

خداوند متعال فرموده است : و قدم الصلاه ، طرفی النهار و زلفا من اللیل ، ان الحسنات یذهبن السيئات ، ذلک ذکری للذاکرین نماز را در دو طرف (اول و آخر) روز بپادارید، و نیز در ساعت تاریکی شب ، که البته خوبی و نیکو کاریهای شما، زشتی و بدکاریهایتان را نابود می سازد، این (که نماز سیئات شما را محو می کند) یادآوری است برای اهل ذکر.

حضرت علی علیه السلام در مورد اینکه ، کدام آیه امیدوار کننده تر از آیات دیگر می باشد؟ چنین فرمود: شنیدن از حبیب خودم رسول الله صلی الله علیه و آله که فرمود: آیه اقم الصلاه طرفی النهار و... امیدوار کننده ترین آیات قرآنی می باشد. به خدایی که مرا بشیر و نذیر گردانید، اگر یکی از شما قیام نماید به وضو، گناهان آن اعضاء ساقط می شود و با توجه نمودن به قبله ، گناهانش آمرزیده می شود، و هیچ گناهی بر صحیفه عملش نماند، (و همچنین ما بین دو نماز) بعد فرمود: یا علی ! منزلت نماز پنجگانه برای امت من ، مانند نهی است بر در خانه شخصی ، اگر در بدنش چرک باشد و هر روز پنج مرتبه در آن غسل نماید، آیا هیچ چرکی باقی می ماند؟ گفتم : نه ! فرمود: به خدا قسم ، نماز پنج گانه برای امت من هم ،

پیامبر اکرم (ص) فرمود: خمس صلوات افتر ضهین الله - عز وجل - من احسن و ضوء هن و صلاهن لوقتھن و اتم رکوعھن و خشوعھن ، کان له علی الله عهد ان یغفرله آنگاه که بنده خدا به نماز می ایستد و همه توجهش به سوی الله باشد، در حالی نمازش پایان می یابد که مانند روز تولدش پاک است .

حضرت علی (ع) فرمود: و انها لتخت الذنوب حتی الورق و تطلقها اطلاق الریق نماز، گناهان را همچون برگهای پاییزی می ریزد، و غل و زنجیرهای معاصی را از گردنهای می گشاید.

پیامبر صلی الله علیه و آله فرموده است : من صلی رکعتین لم یحدث فیهما نفسہ بشی ء من الدنیا، غفرلما تقدم من ذنبه

هر که دو رکعت نماز بخواند و در آن چیزی از امور دنیا را به خاطر خود نگذارند، همه گناهان او آمرزیده می شود.

حضرت محمد صلی الله علیه و آله فرمود: من صلی الخمس کفر الله عنه الذنوب ما بین کل صلاتین

هر کس نمازهای پنجگانه را بپا دارد، اگر میان هر دو نماز هم خطایی از او سربزند خداوند می بخشد.

پیامبر صلی الله علیه و آله فرمود: الملائکه تصلی علی احدکم مادام فی مصلاه الذی صلی فیه الله اغفره ، اللهم ارحمه

فرشتگان برای هر یک از شما، مادامی که در مصلا نماز باشد دعا می کنند. میگویند خدایا او را ببخش ، خدایا بر او رحمت نما.

از حضرت رسول اکرم صلی الله علیه و آله نقل است که فرمود:

خداوند می فرماید: مامن عبد من عبادی آمن بی و صدق بک و صلی فی مسجدک علی خلاء من الناس الا غفرت له ما تقم من ذنبه و ما تاخر هر کس از بندگان من ، به من ایمان آورد و ترا تصدیق کند و در خلوت مسجد تو، نماز بخواند، من همه گناهان او را چه گذشته و چه آینده می بخشم .

حضرت امام جعفر صادق علیه السلام فرموده اند: اذا قام المصلی الی الصلاه نزلت علیه الرحمه من اغنان السماء الی الارض و حفت به الملائکه و ناداه ملک : لو یعلم هذا المصلی ما فی الصلاه ، ما انفتل چون نمازگزاران به نماز می ایستد، رحمت بر او از افق آسمان تا زمین فرود

می آید و فرشتگان گرداگرد او را فرا می گیرند، و فرشته ای آوازش می دهد که : اگر این نمازگزار می دانست که چه در نماز هست ، از نماز منصرف نمی شد.

و حضرت علی (ع) می فرماید: الصلاة تنزل الرحمه نماز رحمت را نازل می کند.

و در قرآن آمده است : ویرجوا رحمه ربه

کس که شب را در سجود و قیام بوده (به رحمت الهی امیدوار است . آری ، رحمت بیکران الهی همیشه و در همه حال شامل نمازگزاران است .

حضرت امام صادق (ع) می فرمایند: من صلی ر کعین یعلم یقول فیها انصرف و لیس بینہ و بین الله ذنب الاغفره له

هر کس دو رکعت نماز بخواند در حالی که بداند چه می گوید، از نماز فارغ شود در حالی که بین او و پروردگار گناهی نباشد، مگر آنکه آمرزیده شود

عن ابي جعفر (ع) قال : ثلاث كفارات ، اسباغ الوضوء فی السیرات و المشی باللیل و النهار الی الجماعات ، و الحافظه علی الصلوات سه چیز کفاره گناهان می باشد، گرفتن وضوی کامل در شدت سرما، رفتن به نمازهای جماعت در روز و شب و مراقبت نمودن بر وقتها و شرایط نماز.

پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله فرمود: من ام ایمانا و احتسبا، غفر له ما تقدم من ذنبه و ما تاخر

هر کس از سر ایمان و با محاسبه نفس پیشنماز مردم شود گناهان گذشته و آینده او آمرزیده شود.

امام باقر علیه السلام : هر کس ده سال برای رضای خدا اذان بگوید، خداوند به شمار هر چه که چشم او می بیند و آن مقدار که آواز او به جانب آسمان بالا می رود، گناهانش را می بخشد.

از امام صادق (ع) روایت است که فرمود: هر کس از شما، روز جمعه را درک کندت مثل این است که جز به عبادت به کار دیگری مشغول نباشد، چرا که در آن روز گناهان بندگان ، آمرزیده می شود، و رحمت الهی نازل می گردد.

امام باقر (ع) می فرمایند: من اذن سبع سنین محتسبا، جاء یوم القیامه و لا ذنب له .

هر کس برای خدا هفت سال اذان با محاسب و وقت شناسی بگوید، در روز رستاخیز، بدون گناه وارد محشر می شود.

وقتی شخصی در دل شب نماز بپا می دارد، خدا به فرشتگانش می گوید: بنده ام را ببینید، چگونه در تاریکی شب با من خلوت نموده ، در حالی که بیپهوده گرایان در لَهو و لعب به سر می برند و غافلان در خوابند، شما شاهد باشید بنده ام را آمرزیده ام .

حکایت ابوعثمان می گوید: من با سلمان فارسی ، زیر درختی نشسته بودم ، او شاخه خشکی را گرفت و تکان داد تا تمام برگهایش فرو ریخت ، سپس به من رو کرد و گفت : سؤال نکردی چرا این کار را کردم ؟

گفتم : بگو ببینم منظورت چه بود؟ گفت : این همان کاری بود که پیامبر انجام داد، هنگامی که در خدمتش زیر درختی نشسته بودم ، سپس پیامبر صلی الله علیه و آله این سؤال را از من کرد و فرمود: سلمان نمی پرسی چرا این کار را کردم ؟ من عرض نمودم ، بفرمائید! چرا؟ فرمود: هنگامی که مسلمان وضو بگیرد و خوب وضو بگیرد، سپس نمازهای پنجگانه را بجا آورد، گناهان او فرو می ریزد، همانگونه که برگهای این شاخه فرو ریخت .

● فصل دهم : آفتاب امن و امان

دوزخ گودالی است بی پایان و آتشی است افروخته شده که در آن انواع عذابها و اصناف شدتها و اقسام بلاها است ادراک آنها فوق فهم ماست و به تحقیق مقابل و ضد بهشت است چنانکه در بهشت انواع نعمتها و لذتها موجود و ذره ای ناراحتی نیست در جهنم انواع شدتها و ناراحتیها موجود و اندکی آسایش و راحتی نیست ، عذابهایی مانند، آب داغ ، آب مسموم ، لباسهای آتشزا، زنجیز، زنجیر و غل و... در انتظار بدکاران بخصوص بی نمازان است . نماز رکن بزرگ دین است و اگر کسی دینش کامل نباشد، یا به مسائل دینی بخصوص فرایض الهی بی اعتنا باشد نتیجه ای جز گرفتاری در جهنم نخواهد داشت . البته گنهکاران از افرا دیندار نیز، به تناسب اعمالشان در عذاب خواهند بود. مگر نمازگزاران چرا که نماز در آن موقع حساس هم ، به داد انسان می رسد و دست او را گرفته و از آتش جهنم بیرون می برد.

نخواهی که مانی به رنج دراز
مکن تکیه جز بر ستون نماز

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله فرمودند: ما من صلاه یحضر وقتها الا نادى ملک بین یدی الناس ایها الناس قوموا الی نیرانکم التی واقدتموها علی ظهورکم ، فاطفئوها بصلاتکم . هیچ نمازی وقتش نمی رسد مگر آنکه فرشته ای ندای عمومی در می دهد که بپاخیزید آن آتشی که با دستهای خود، بر پشت خویش بر افروخته اید، با نماز خود خاموش بنمائید. حضرت رسول اکرم صلی الله علیه و آله در خطبه شعبانیه فرمود:
و ظهورکم ثقيله من اوزارکم فخففوا عنها بطول سجودکم واعملوا ان الله (تعالی ذکره) اقسام بعزته ان لا یعذب المصلین و الساجدین و ان لا یروعهم بالنار دوش شما بار سنگینی دارد از گناهان شما سبک کنید آنها را به طور سجود بدانید که خدای تعالی به عزت خود قسم خورده که نماز خوانان و ساجدان را عذاب نکند و آنها را در روز قیامت به هراس دوزخ نیاندازند.
پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله فرمود: تکون صلاه العبد سترا بینه و بین النار نماز بنده بین او و آتش جهنم ساتر و حائل است .

امام صادق علیه السلام فرمود: من قبل الله منه صلاه واحده لم يعذبه ، و من قبل منه حسنه لم يعذبه آن کسی که خداوند از او یک نماز بپذیرد عذابش نخواهد کرد و آن کس که از او کار نیک بپذیرد عذاب نخواهد کرد.

حکایت : معاذبن جبل گفت : من با رسول خدا صلی الله علیه و آله و گروهی دیگر در غزوه تبوک بودیم ، از شدت گرمی آفتاب بی تاب بودیم و هر جمعی و گروهی به جای پناهنده شدیم . ما با پیامبر خدا در جایی که نزدیک به آن حضرت بود فرود آمدیم ، به نزدیکش رفتیم و عرض کردم : ای رسول خدا! مرا به کاری دلالت و راهنمایی فرما تا به بهشت داخل شوم و از آتش دوزخ رهاییم کند.

حضرت رسول صلی الله علیه و آله فرمودند: معاذ از چیز بزرگی پرسیدی ، ولی این آسان است ، بر کسی که خدا بر او آسان کرده باشد و آن مطلب این است که خدا را به یگانگی پرستی و شریک برایش نیاوری و نماز یومیه و زکاه واجبه و روزه ماه مبارک رمضان را به جای آوری .

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله فرمود: من ادرک الصلاه اربعین یوما فی الجماعه کتب له برائه من النفاق و برائه من النار .

هر کس چهل روز نماز را با جماعت بخواند برائت از نفاق و رهایی از آتش جهنم برایش لازم گشته و همین در نامه اعمالش نوشته می شود.

حضرت علی علیه السلام فرمود: طول القنوت و السجود ینجی من عذاب النار

- قنوت و سجده طولانی در نماز، نمازگزار را از عذاب آتش نجات می دهد.

حضرت علی علیه السلام فرمود: اذا سجد احدکم . فلیبشر بکفیه الارض ، لعل یصرف عنه العل یوم القیامه

هرگاه یکی از شما سجده کند دو کف دست را بر زمین بگذارد. امید است که غلهای روز قیامت را زا (دستههای) او بر طرف گرداند.

حضرت امام صادق علیه السلام می فرماید: ما من قدم سعت الی الجمعه حرم الله جسدها علی النار

گامی به سوی نماز جمعه برداشته نمی شود، مگر آنکه خداوند بدن صاحب گام را بر آتش دوزخ حرام فرماید.

حضرت رسول اکرم صلی الله علیه و آله فرمود: هر که نماز صبح را به جماعت دریابد و در مسجد حاضر شود، حقتعالی فرماید: که نظر کنید ای ملائکه به سوی این بنده مومن ، که مرا اختیار کرد و دست از خواب کشید و فریضه مرا به جماعت اداء نمود، به عزت و جلال خود سوگند که او را به آتش نسوزانم .

امام صادق علیه السلام فرمود: معنای سلام در پایان هر نماز عبارت از امان است ، به آن معنی که هر کس دستور خدای تعالی و سنت پیامبر را با حالت خشوع انجام داد، او از بلای دنیا در امان است ، و از عذاب آخرت بدور است .

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله فرمود: افتتحوا عیونکم عند الوضوء، لعلها لاتری نار جهنم .
چشمان خود را در هنگام وضوء باز گذارید بدان امید که آتش دوزخ را نبینید.

● فصل یازدهم : آفتاب آزادی

در قرآن ، نام شیطان ذکر شده از این موجود به زشتی سخن به میان آمده و همواره ، مسلمان را به پرهیز از وسوسه های شیطانی تشویق نموده است .

شیطان ، این دشمن دیرینه انسان ، از همان موقعی که از درگاه الهی رانده شد، سوگند یاد کرد که تمام انسانها را گمراه کند، مگر بندگان مخلص را. او برای گمراه کردن انسان - به شکلهای گوناگون - در همه جا حاضر است و کمی غفلت باعث می شود که آدمی را در معصیت الهی بیندازد.

با ایمان و تقوی و عمل به فرامین الهی ، موجبات دوری و رهایی از دامهای شیطان ، فراهم می آید و در این میان نماز، این قلعه محکم ، مانع و رادع بزرگی در مقابل دسایس شیطان است . و یکی از پادشاهای بزرگ نماز، رهایی از دامهای شیطان می باشد.

پیامبر عظیم الشان اسلام فرمود:

لا يزال الشيطان هائبا لابن آدم ذعرا منه ما صلى الصلوات الخمس لوقهن ، فاذا ضيعهن اجترا عليه ، فادخلي في العظام

شیطان تا موقعی که فرزند آدم نمازهای پنجگانه را در وقت خودشان بپا می دارد، از او ترسان و خائف است ، ولی وقتی نمازها را ضایع نمود، شیطان بر او جرات یافته و او را در گناهان بزرگ می اندازد.

حضرت امام صادق علیه السلام فرمود: و عليك بطول الركوع و السجود فان احدكم اذا طال الركوع و السجود هتف ، ابليس من خلفه فقال يا ويله اطاع و عصيت و سجد و ابیت بر شما باد به طول رکوع و سجود، که هر گاه یکی از شما رکوع و سجودش طول بکشد شیطان بدنبال او فریاد می زند، وای بر من ، او اطاعت کرد من معصیت کردم ، او سجده کرد من سرباز زدم .

شیخ طوسی در تهذیب و دیگران از شخصی بنام یسع بن عبدالله روایت کرده اند که گفت : به امام صادق علیه السلام عرض کردم : من گاهی برای خواسته ام که دارم سه بار استخاره می کنم و بر طبق میل من نیست و من می خواهم تصمیم بگیرم انجام دهم یا رها کنم ؟ فرمود: انظر اذا قمت الى الله ، فان الشيطان ابعده ما يكون من الانسان اذا قام الى الصلاة ، ای شی یقع فی قبلک فخذبه ، وافتح المصحف فانظر ماتری فخذبه

بنگر آنگاه که به درگاه خدا (برای نماز) می ایستی ، زیرا شیطان هیچ گاه از انسان دورتر از آن وقتی که به نماز می ایستد نیست ، بنگر که چه در دلت می افتد پس همان بگیر و قرآن را بگشا و هر چه در آن می بینی همان را بگیر (و عمل کن)

قال رسول الله صلى الله عليه و آله : الصلاة ... كراهه للشيطان

- پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله فرمود: نماز... کراهت و ناراحتی شیطان می باشد.

حضرت امام زمان عج فرمود: فما ارغم انف الشيطان شیء مثل ... الصلاة ، فصلها و ارغم انف الشيطان

هیچ چیزی مانند نماز، بینی و دماغ شیطان را به خاک نمی مالد، پس نمازگزار و بینی شیطان را به خاک بمال .

حضرت علی علیه السلام فرمود: الصلاة حصن من سطوات الشيطان

- نماز قلعه و دژی است محکم در برابر خطرات و ناراحتیهای شیطان .

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله : الصلاة تسود وجه الشيطان

● فصل دوازدهم : پرواز با بال ملائک

فرشته یا ملک عبارت از موجودی لطیف و فعال است ، طبقات و افراد آن در سراسر عالم وجود منتشرند، و هر یک در تدبیر این عالم و سایر عوالم ، به امر الهی ، وظیفه ای را به عهده دارند.

پیامبر (ص) فرمود: فرشتگان ، خدمتگزاران ما و خدمتگزاران دوستان ما هستند. ملائکه طاعات و عبادتهای سختی انجام می دهند، و خدا را شب و روز تسبیح می گویند و هر کاری را که خدا فرموده است بدون کوچکترین معصیتی انجام می دهند، و هر یک از طائفه ملائکه مأمور شخصی که برایشان معین شده انجام می دهند. عده ای از ملائکه مأمور ثبت و ضبط اعمال و کردارهای آدمیان می باشند و با بررسی احادیث و روایاتی که در این فصل آورده ایم مشخص خواهد شد که ملائکه الهی (یک طائفه از آنها) مأمورند که همراه نمازگزاران باشند، برایشان دعا نموده و طلب خیر و مغفرت بنمایند و ثواب و پادشهای نمازگزاران را بنویسند.

امام صادق (ع) فرمود: ما من عبد من شيعتنا يقوم الى الصلاة الا اکتفه بعدد من خلفه ، ملائکه یصلون خلفه يدعون الله عز وجل له حتى يفرغ من صلاته

هیچ بنده ای از شیعیان ما به نماز نمی ایستد، مگر آنکه به شماره مخالفینش ، فرشتگان در پشت سر او به نماز می ایستند و برای او دعای خیر می کنند تا از نماز فارغ شود.

امام صادق (ع) فرمود: للمصلی ثلاث خصال ، اذا قام فی صلاته یتناثر علیه البر من اعناق السماء الی مفرق رءسه و تحف به الملائکه من تحت قدمیه الی اعنان السماء و ملک ینادی : ایها المصلی لو تعلم من تناجی ما انتقلت .

نمازگزار را سه خصلت است : آن گاه که در نماز می ایستد مدالهای نیکی از آغوش آسمان تا فرق سر او ستاره باران می کنند، و فرشتگان از زیر پا و سجاده نمازگزار گرفته تا آغوش آسمان او را در بر می گیرند و ندا در می دهند: ای نمازگزار اگر بدانی با که مناجات می کنی هیچ گاه التفات و توجهی به سوی دیگران نخواهی کرد.

اسحاق بن عمار گوید، به امام جعفر صادق گفتم : یا ابا عبدالله خبر ده مرا از با فضیلت ترین وقت برای نماز صبح فرمود: هنگام طلوع فجر چون خداوند می فرماید: ان قرآن الفجر كان مشهودا

بدین معنی که نماز صبح را فرشته روز و فرشته شب هر دو مشاهده می کنند، پس هر گاه بنده ، نماز صبح را هنگام طلوع فجر بخواند، دو مرتبه برای او نوشته می شود، هم فرشته صبح می نویسد و هم فرشته شب .

پیامبر اکرم (ص) فرمود: ان العبد اذا قام فی الصلاة ، رفع اللّٰه الحجاب بینه و بنی عبده وواجهه بوجهه و قامت الملائکه من لدن منکبیه الی الهواء یصلون بصلاته و یومنون علی دعائه

چون بنده (مؤمن) به نماز می ایستد، حجاب میان خدا و او رفع می شود و خدا رو به او می نماید و ملائکه از کتفهای او تا آسمان صف می کشند و با نماز او نماز می کنند، و بر دعای او آمین میگویند.

پیامبر (ص) فرمود: هر که از شما از خانه خود با وضو بیرون آید و نماز را مسجد با مسلمانان به جماعت اداء نماید و انتظار نماز دیگر برد ملائکه برای او دعا کنند، که خداوند!! او را پیامرز، خداوند!! بر او رحم کن و بر او رحمت کن و بر او رحمت بفرست .

امام صادق (ع) فرمود: روزی امیرالمؤمنین با فرزندش محمد حنفیه نشسته بود، فرمود ای محمد ظرف آبی برای من حاضر ساز تا برای نماز وضو گیرم ، محمد ظرف آبی آورد و حضرت مشغول وضوء گرفتن شد و آنرا با آداب و مستحبات و دعاهای وضو، به پایان رساند، پس از آن فرمود: یا محمد، من توظا مثل وضوئی و قال مثل قولی ، خلق اللّٰه عز و جل ، من کل قطره ملکا یقدسه و یسبحه و یکبره و یکتب اللّٰه تعالی ثواب ذلک الی یوم القیامه

ای محمد! هر کس وضو بگیرد مانند این وضویی که من گرفتم و بگوید مانند گفتاری که من گفتم ، خداوند متعال از هر قطره آب وضویش فرشته ای خلق می کند که تقدیس و تسبیح و تکبیر کند خدا را و ثواب آنرا برای وضو گیرنده ، می نویسد تا روز رستاخیز. پیامبر خدا (ص) به ابوذر فرمود: یا اباذر! اذا کان فی ارض قفر فتوظا او تیمم ثم اذن و اقام و صلی امر اللّٰه عزوجل الملائکه فصفوا خلفه صفا لما یری طرفاه یرکعون برکوعه و یسجدون بسجوده و یومنون علی دعائه

ای ابوذر! هرگاه بنده ای در بیابانی تنها باشد و وضو بسازد یا تیمم کند، سپس اذان و اقامه بگوید و نماز بخواند خدای عزیز و جلیل فرشتگان را امر کند که پشت سر او صفی تشکیل دهند که دو طرف آن دیده نشود و به نماز او اقتدا نمایند و به دعایا و آمین گویند.

حضرت علی (ع) می فرماید: ان الانسان اذا كان في الصلاة فان جسده و ثيابه و كل شيء
حوله يسبح
به راستی که انسان مؤمن ، وقتیکه به نماز می ایستد بدن و لباسش و هر چه در کنار او قرار
گرفته تسبیح می گویند.
امام صادق (ع) فرمود: من مشی الی المسجد لم یضع رجله علی رطب و لا یابس الا سبحت
له الارض الی لارضین السابعة
هر کسی به سوی مسجد روانه شود، پای خود را به هیچ خشک و تری نمی گذارد، مگر آنکه تا
زمین هفتم او را تسبیح کند.
خداوند متعال به داود نبی خطاب کرده فرمود: ای داود! هر که نماز بخواند بخاطر من در حالی
که مردمان به خواب هستند، امر می کنم ملائکه را برای او استغفار کنند، بلکه هر تر و خشکی
که در عالی است برایش طلب عفو کنند و بهشت مشتاق او می گردد.

● فصل سیزدهم : پاداش بی شمار

پیامبر گرامی اسلام فرمود: چون بنده ای رو به قبله کند و نماز را با اخلاص تمام ، و نیت ناب آغاز کرده تکبیره الاحرام گوید، آن گاه که اعوذ بالله من الشیطان الرجیم گفت ، به شماره هر تار مویی که در بدن دارد خداوند ثواب یکسال عبادت در دیوان اعمال او ثبت می کند، و چون رکوع کند و تسبیح گوید مانند کسی است که به وزن خود زر سرخ در راه خدا صدقه داده باشد.

امام صادق (ع) فرمود: صلاة فريضة خير من عشرين حجة و حجة خير من بيت مملو ذهباً يتصدق منه حتى يفنى

یک نماز واجب از بیست حج بالاتر است و یک حج بهتر است از خانه ای که پر از طلا باشد و همه آن در صدقه مصرف شود.

در روایتی وارد شده است که : اگر یک نفر به امام جماعت اقتدا کند، هر رکعت از نماز آنان ثواب صد و پنجاه نماز را دارد و اگر دو نفر اقتدا کنند هر رکعتی ثواب ششصد نماز دارد و هر چه بیشتر شوند ثواب نمازشان بیشتر می شود تا به ده نفر برسند و عده آنان که از ده گذشت ، اگر تمام آسمانها کاغذ و دریاها مرکب و درختان قلم ، و جن و انس و ملائک نویسنده شوند، نمی توانند ثواب یک رکعت آن را بنویسند.

امیرالمؤمنین (ع) فرموده : نماز همسایه مسجد نماز نیست مگر در مسجد. پرسیدند: همسایه مسجد کیست ؟ فرمود: هر کسی که صدای مؤذن را بشنود..

امیرالمؤمنین (ع) فرموده : نماز همسایه مسجد نماز نیست مگر در مسجد. پرسیدند: همسایه مسجد کیست ؟ فرمود: هر کسی که صدای مؤذن را بشنود...

رسول خدا (ص) فرموده : من مشى الى مسجد من مساجد الله فله بكل خطوة خطاها حتى يرجع الى منزله عشر حسنات و يمحي عنه عشر سيئات و يرفع له عشر درجات

هر کس به سوی مسجدی از مساجد گام بردارد، به هر قدمی که در رفت و برگشت برداشته باشد ده حسنه خواهد بود و ده گناه از نامه عملش پاک شود و ده درجه رتبه او را بالا برند.

امام صادق (ع) فرمود: ایما مسافر صلی الجمعة رغبة فیها و حبا لها، اعطاه الله اجر مائة جمعة للمقیم

هر مسافری که نماز جمعه را از سر اشتیاق و محبت به جای آورد خداوند اجر صد نماز جمعه ای که شخص غیر مسافر می خواند، به عطا می فرماید.

حضرت رسول اکرم (ص) فرمود: من غسل يوم الجمعة و اغتسل فبکروا بتکرودنی فانصت کان له بكل خطوة کاجر عبادة سنة صيامها و قیامها

هر کس وضو بگیرد و در بامداد روز جمعه غسل کند در صبح به مسجد برود و نزدیک شود و (هنگام خطبه) ساکت باشد و گوش فرا دهد، مانند ثواب یکسال نماز و روزه برای او است.

پیامبر گرامی (ص) فرمود: من اذن اربعین عاما محتسبا بعثه الله عزوجل يوم القيامة و له عمل اربعین صدیقا عملا مبرورا مستقبلا

هر کس چهل سال برای خدا و به حساب خدا اذان بگوید، خدای عزوجل به روز رستاخیز او را مبعوث می کند در حالی که برای او عمل چهل صدیق است عمل مبرور و مستقبل (قبول شده) که خدا با اشتیاق و خوشنودی آن عمل را پذیرفته است. همچنانکه مؤذن را فضیلت است کسی که جواب مؤذن را بگوید نیز ثواب بسیار دارد.

از صادق آل محمد (ع) روایت است که فرمود: هر که آواز مؤذن را بشنود و بگوید: مرحبا بالقائلین عدلا و مرحبا بالصلوة و اهلا

حق تعالی بفرماید تا هزار حسنه در دیوان عمل او بنویسد و هزار سیئه محو کنند و هزار درجه برای او عطا کنند.

حضرت امیرالمؤمنین (ع) فرمود: هر کسی یک دهم شب را به نماز بسر برد در حالی که نیتش فقط خدا و اجر الهی باشد، پروردگار به فرشتگان می فرماید به عدد آنچه که از برگ و دانه و درختان در این شب روییده می شود و به شماره تمام نی ها و شاخه های تازه، اجر و ثواب برای او بنویسند. و هر کس دو سوّم شب را به نماز بگذراند، به شماره شنه های بیابان حسنات برایش است، کمترین حسنه اش سنگین تر از ده برابر کوه احد خواهد بود.

● فصل چهاردهم : دست در دست دعا تا آسمان اجابت

دعا در لغت به معنای خواندن است ، چه این خواندن همراه خواستن باشد و چه به صورت نیایش و مناجات .

دعا صرف نظر از آثار نیکی که دارد، نوعی عبادت و برقراری ارتباط میان بنده و خداست ، وقتی که انسان خواسته ای داشته باشد یا یک مشکلی برایش پیش بیاید یا محتاج به چیزی باشد، رو به خدا می آورد و خواسته هایش را با او درمیان می گزارد، خداوند سفارش فراوانی به دعا کردن نموده است و از بندگانش خواسته که او را بخوانند و از او طلب حاجات بکنند، حضرت امام صادق (ع) فرمود: علیکم بالدّعا؛ بر شما باد به دعا کردن و یا پیامبر (ص) به حضرت علی (ع) فرموده اند: یا علی، اوصیک بالدّعا. ای علی ترا به دعا سفارش می نمایم و....

و برای اینکه دعای انسان در محضر خدای متعال مورد قبول واقع شود و به اجابت برسد، باید شرایطی را در نظر گرفت که از بهترین و پر قدرت ترین شرط اجابت دعا، در نماز و همگام با نماز بودن آنانست و انسان بانماز می تواند دعا هایش را به استجابت برساند. قبول شدن دعا، برترین پاداشی است که ، انسان نماز گزار، از خالق خود می گیرد.

پیامبر خدا (ص) فرمود: من ادی فریضةً فله عندالله دعوةٌ مستجابةٌ

هر کس نماز واجبی را بخواند، نزد خدا، دعای مستجابی خواهد داشت .

روایت شده است که : سلوا الله حوائجکم السنیة فی صلوٰة الصبح . حاجات مهم خود را در نماز صبح ، از خداوند مسألت کنید.

امام صادق (ع) فرمود: ان العبد اذا عجل ، فقام لحاجته یقول الله (عزوجل) : اما یعلم عبدی انی انا اقضی الحوائج

بدرستی که ، بنده در نماز عجله می کند و برای کار خودش بر می خیزد خداوند می فرماید: آیا بنده من نمی داند که من حاجات او را برآورده می کنم .

در روایتی از امام عسگری (ع) نقل شده که موسی بن عمران (ع) به خدا عرض کرد: الهی ! ما جزاء من صلی الصلوات لوقتها؟ قال : اعطيته سوله و ابیحه جنتی

پروردگارا! پاداش کسی که نماز را در وقت خود بخواند چیست ؟. فرمود: خواسته اش را می دهم و بهشتم را در اختیارش قرار می دهم .

امام محمد باقر (ع) از جدش رسول خدا (ص) روایت کرد که فرموده: اذا كان آخر الليل يقول
اللّٰه سبحانه : هل من داع فاجبيه ؟ هل من سائل فاعطيه سوله
زمانی که سحر فرا می رسد خداوند سبحان می فرماید، آیا دعا کننده ای هست تا دعایش را
اجابت کنم ؟ آی در خواست کننده ای هست تا حاجاتش را برآورده سازم .
بلال حبشی از پیامبر (ص) روایت نمود، که فرمود: المؤمن ذنون امناء المؤمنین علی صلواتهم و
صومهم و لحومهم و دمائمهم لا یسئلون اللّٰه (عزوجل) الا اعطاهم و لا یشفعون فی شیء الا
شفعود

اذان گویان امینان مؤمنین اند بر نمازهایشان و روزه هاشان و بر گوشتهایی که مصرف می
کنند و بر جان هایشان که در پناه اسلام محفوظ است ، هیچ خواسته ای از خدای عزّوجلّ
نخواهند مگر آنکه خداوند خواسته آنان را بآنان عطا فرماید و درباره هیچ کس شفاعت نکنند
مگر آنکه شفاعتشان مورد پذیرش قرار می گیرد.

حضرت علی (ع) فرمود: ... من صلی تسع لیلۀ اعطاه اللّٰه عشر دعوات ، مستجابات و اعطاه
کتابه بيمينه یوم القیامه ... ، کسی که یک نهم شب را نماز بگذارد، خدای تعالی به او ده دعای
مستجاب عطا می فرماید و روز قیامت نامه عملش را به دست راستش می دهد.
پیامبر اکرم (ص) فرمود: ما من عبد یقوم من اللیل ، فیصلی رکعتین فیدعوا فی سجوده اربعین
من اخوانه یسمیهم باسمائهم و اسماء آبائهم الا و لم یسئل اللّٰه تعالی شیئا الا اعطاه
هر بنده ای که شب را برخیزد، پس دو رکعت نماز گزارد و در سجود نماز، چهل نفر از برادران
مؤمنش را با نامشان و نام پدرانشان دعا کند از خدای بزرگ هر چیزی را که بخواهد خداوند
به او عطا می کند.

● فصل پانزدهم : از سوره سلام

صبح خیزی و سلامت طلبی چون حافظ
هر چه دارم همه از دولت قرآن دارم

پیامبر (ص) فرموده اند: الصلاة ... راحة للبدن
راحتی جسم و جان هم در نماز است .
امام صادق (ع) فرمود: علیکم بصلاة اللیل ، فانها سنه نبیکم و داب الصالحین قبلکم و مطردة
الداء عن اجسامکم
بر شما باد به اقامه نماز شب ، چون نماز شب سنتی است از پیغمبرتان ، نماز شب آداب و رسم
صالحان و پاکان است که پیش از شما بودند، و نماز شب موجب طرد و دفع بلا و برطرف
کننده بیماریها و دردها از بدنهای شما می باشد.
امیرالمؤمنین (ع) فرمود: صلاة اللیل مصحة للبدن
نماز شب بهبودی بخش تن است و تندرستی می آورد.

دلا بسوز که سوز تو کارها بکند
نماز نیمه شبی دفع سد بلا بکند

● فصل شانزدهم : نماز یعنی نجات و نور

در قرآن آمده است که : فلو لا انه كان من المسبحين ، للبث في بطنه الى يوم يبعثون اگر یونس (ع) از تسبیح کنندگان نبود برای همیشه تا روزی که مردم برانگیخته بشوند همچنان در شکم ماهی می ماند.

منظور از تسبیح و ستایش حضرت یونس (ع)، نماز او بود و همین حقیقت با عظمت ، علت نجاتش از شکم ماهی شد.
خدا در قرآن فرموده است :

واستعينوا بالصبر و الصلاة و انها لكبيره الا على الخاشعين

و طلب یاری نمایید در حوائج و مهمّات دنیا و آخرت به صبر و به نماز که اشرف عبادات و اعظم قربات است . و به درستیکه اینها دشوارند مگر برای متواضعان و فروتنان .

پیامبر اسلام (ص) فرمود: ایها الناس ما من عبد الا و هو يضرب عليه جزائم معقوده فاذا اذهب ثلث الليل و بقى ثلثه ، اتاه ملك ، فقال له : قم فاذا ذكر الله فقد ذنى الصبح ، قال فان هو تحرك و ذكر الله ، انحلت عنه عقده و ان هو قام فتوضا و دخل فى الصلاة انحلت عنه العقد کلهن ، فیصبح حين یصبح قریر العین

ای مردم ! هیچ بنده ای نیست مگر اینکه ریسمانی چند بر او گره خورده است ، پس چون دو سوم از شب گذشت و ثلث دیگرش باقی مانده ، فرشته ای نزد او می آمد و به او می گوید: برخیز یاد خدا کن که صبح نزدیک است ، پس اگر بجنبید و یاد خدا کند، یک گره از وی باز شود، و اگر برخیزد، وضو بگیرد و مشغول نماز شود، همه گره ها از وی باز گردد، تا اینکه با چشمی روشن و شادمان وارد صبح شود.

امام صادق (ع) فرمود: ما یمنع احدکم اذا دخل علیه غم من غموم الدنيا ان يتوضا ثم یدخل مسجده ، فیرکع رکعتین فیدعوا الله فیها؟ اما سمعت الله یقول واستعینوا بالصبر و الصلاة چه چیز منع می کند که یکی از شما را هرگاه غمی از غمهای دنیا بر او وارد شود، وضو بسازد و داخل مسجد خود شده ، دو رکعت نماز بجای آرد و دعا نماید تا خدا غم او را دفع کند؟ آیا نشیندی که خدا فرمود: استعانت جوئید به صبر و صلاة

حذیفه گوید: کان رسول الله (ص) اذا حربه امر فزع الى الصلاة

شیوه رسول خدا (ص) چنان بود که چون مشکلی برای او پیش می آمد به نماز پناه می برد و از آن استعانت می جست .

حکایت : نوشته اند که ابن عباس از گذری می گذشت که خبر مرگ فرزندش را به او دادند، در این وقت از مرکب پیاده شد و به کناری رفت و دو رکعت نماز بجای آورد و بازگشت و آنگاه گفت : ما همان کاری را که خدا به ما دستور داده بود انجام دادیم .

● فصل هفدهم : ازدیاد رزق و روزی در نماز

پیامبر (ص) فرمود: الصلاة ... برکة فی الرزق
نماز برکت در رزق و روزی می شود.
امام صادق (ع) فرمود: کذب من زعم انه یصلی باللیل و هو یجوع ان صلاة اللیل تضمن رزق
النهار
اگر کسی من نماز شب می خوانم و روز در گرسنگی به سر می برم ، دروغ گفته است ، زیرا
که نماز شب ضامن روزی ، روز است .
حضرت رسول اکرم (ص) فرمود: بدانید هیچ چیزی مؤمن را به خدا نزدیک نمی کند، مگر
آنکه نماز شب و تسبیح و تهلیل گفتن و استغفار و گریه های نیمه شب و خواندن قرآن تا
طلوع فجر و متصل نمودن نماز شب به نماز صبح ، پس هر که چنین باشد او را بشارت می
دهم به فراوانی روزی که بدون رنج و زحمت و زور بازو بدستش آید.
روایت کرده شیخ مفید که : ان صلاة اللیل تدر الرزق (ویا) تجلب الرزق
نماز شب روزی را جلب کرده و زیاد می کند.

والسلام

